

Теорія і методика професійної освіти

УДК: 378.147:78.071.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16875934>

Готовність майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності в умовах інтегрованого навчання: теоретико-методичний аспект проблеми

Лі Хунмей

аспірантка факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Київ, Україна,

<https://orcid.org/0009-0001-6948-2242>

Прийнято: 17.03.2025 | Опубліковано: 29.03.2025

Анотація. У статті розглянуто теоретичний аспект музичного виконавства як феномену музичної культури, здатного відображати навколишній світ у специфічних художніх образах, завдяки чому людина творить світ культури й саму себе в цьому світі. З-поміж основних складових музичного виконавства виокремлено музично-виконавську діяльність, яка розглядається як вид творчої художньої діяльності музиканта-виконавця, та схарактеризовано основні її функції: культурно-естетичну, інтерпретаційну, технічно-виконавську, художньо-комунікативну та аналітико-рефлексивну. З'ясовано, що в педагогічній сфері творча музично-виконавська діяльність має потужне розвивальне та навчально-виховне значення, сприяючи всебічному художньому розвитку особистості. Доведено, що в музично-виконавській діяльності вчителя музичного мистецтва особливо проявляються його музично-творчі здібності, що

виявляється в пошуках нових методів та прийомів музичного навчання через активне залучення школярів до сприйняття та оцінки музичних явищ.

З цих позицій виокремлено значення методичного аспекту проблеми формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності в умовах інтегрованого навчання. Розкрито специфіку інтегрованого навчання у змісті мистецької освіти, що ґрунтується на комплексному підході й відкриває нові можливості для концептуального та проєктивного засвоєння фахових знань. На конкретних прикладах розглянуто основні напрями реалізації процесу методичного забезпечення формування готовності студентів до творчої музично-виконавської діяльності: інтеграція музично-теоретичних і музично-виконавських дисциплін у змісті мистецького навчання; методичний супровід інтерпретаційного процесу; впровадження елементів проєктної діяльності; актуалізація концертно-виконавської та педагогічної практики; самоаналіз та рефлексія.

Ключові слова: музичне виконавство, музично-виконавська діяльність, готовність, майбутній вчитель музичного мистецтва, інтегроване навчання, інтегративний підхід, мистецька освіта, форми та методи музичного навчання.

**The readiness of future music teachers for creative musical performance
in the context of integrated learning: theoretical and methodological
aspects of the problem**

Li Hongmei

Postgraduate Student,

Faculty of Arts named after Anatoly Avdiievsky,

Dragomanov Ukrainian State University,

Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0001-6948-2242>

Abstract: The article considers the theoretical aspect of musical performance as a phenomenon of musical culture capable of reflecting the surrounding world in specific artistic images, thanks to which a person creates the world of culture and themselves in this world. Among the main components of musical performance, musical performance activity is singled out, which is considered as a type of creative artistic activity of a musician-performer, and its main functions are characterized: cultural and aesthetic, interpretative, technical and performing, artistic and communicative, analytical and reflective. It has been established that in the pedagogical sphere, creative musical performance has a powerful developmental and educational significance, contributing to the comprehensive artistic development of the individual. It has been proven that the musical and creative abilities of a music teacher are particularly evident in their musical performance activities, which manifests itself in the search for new methods and techniques of music teaching through the active involvement of schoolchildren in the perception and evaluation of musical phenomena.

From these perspectives, the significance of the methodological aspect of the problem of preparing future music teachers for creative musical performance in the context of integrated learning is highlighted. The specifics of integrated learning in the content of arts education are revealed, which is based on a comprehensive approach and opens up new opportunities for conceptual and projective assimilation of professional knowledge. Specific examples are used to examine the main directions for the implementation of the methodological support process for preparing students for creative musical performance: integration of music theory and music performance disciplines in the content of arts education; methodological support for the interpretation process; introduction of elements of project activity; actualization of concert performance and pedagogical practice; self-analysis and reflection.

Keywords: musical performance, musical performance activity, readiness, future music teacher, integrated learning, integrative approach, arts education, forms and methods of music education.

Постановка проблеми. В умовах глобальних цивілізаційних змін одним із провідних напрямів модернізації системи вищої освіти є реалізація інтегративного потенціалу мистецької освіти, що передбачає інтеграцію мистецьких знань у загальну структуру творчо-особистісного розвитку студентів мистецьких спеціальностей. Це зумовлює необхідність адаптації традиційних методик навчання до сучасних викликів освіти, впровадження інноваційних технологій та методів у зміст фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва з урахуванням інтегративного підходу, який спрямований на поглиблене розуміння музичного мистецтва як цілісного феномену культури, об'єктивованого в художніх образах.

За цих умов актуалізується проблема теоретико-методичного забезпечення процесу формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності як важливої передумови художньо-естетичного та музично-виконавського розвитку особистості в системі полінтегрованої мистецької освіти.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій. Питання теорії та практики музичного виконавства вивчали вітчизняні науковці, музиканти-виконавці та педагоги-практики в різних аспектах: культурологічному (Т. Глушук [1], М. Давидов [3], О. Лисенко [10], Н. Жайворонок [4] та ін.); в контексті музичної інтерпретації (В. Москаленко [12] та ін.), розвитку виконавських стилів (О. Катрич [5] та ін.), виконавських шкіл певної спеціалізації: вокальної, фортепіанної, народних та духових інструментів (В. Антонюк, Н. Гребенюк, Н. Гуральник, Ж. Дедусенко, М. Давидов, І. Панасюк, В. Посвалюк та ін. [3]) тощо.

У сфері педагогіки мистецтва проблему розвитку творчої індивідуальності майбутніх педагогів-музикантів та специфіки музично-виконавської діяльності досліджували: С. Горбенко [2]; А. Козир, В. Федоришин [6]; Г. Кондратенко, О.

Плохотнюк [7]; О. Олексюк [13]; О. Олексюк, М. Ткач [14]; О. Отич [15] та ін. Розгляду проблеми інтеграції в мистецькій освіті присвячено чимало праць українських вчених, з-поміж яких виокремлюється концепція предметно-інтегративної побудови змісту мистецької освіти Л. Масол [11].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблем. Аналіз наукових праць засвідчує, що дослідження проблеми готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності в умовах інтегрованого навчання потребує, на наш погляд, додаткового вивчення. Зокрема, виділення в цій проблемі теоретико-методичного аспекту, особливо в частині з'ясування *напрямів реалізації* процесу методичного забезпечення формування готовності студентів як майбутніх учителів музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності.

Мета статті – здійснити теоретичний аналіз музично-виконавської діяльності як виду творчої художньої діяльності музиканта-виконавця та дослідити методичний аспект проблеми формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності в умовах інтегрованого навчання.

Виклад основного матеріалу. Неоціненне значення мистецтва й музичного мистецтва, зокрема, як засобу творчого розвитку особистості зумовлюється його здатністю відображати навколишній світ у специфічних художніх образах, завдяки чому людина творить світ культури й саму себе в цьому світі. Невід'ємною частиною музичного мистецтва є музичне виконавство, яке включає не лише відтворення (виконання) нотного тексту, але його інтерпретування, що додає музичному твору особливої емоційності, виразності, індивідуального звучання та унікального значення. Охоплюючи значну сферу творчої людської діяльності, музично-виконавське мистецтво створює нову художньо-образну реальність, в якій, як зазначає О. Отич, актуалізується роль

особистості митця й знаходить своє втілення та вираження його творча індивідуальність [15, с. 69].

Розглянемо *теоретичний аспект* музичного виконавства, який достатньо широко представлений у працях вітчизняних музикознавців, музикантів-виконавців та педагогів. Сучасний науковий доробок з теорії та практики музично-виконавської творчості (М. Давидов, Т. Глушук, Н. Жайворонок, О. Катрич, О. Лисенко, О. Маркова, В. Москаленко та ін.) засвідчує, що музично-виконавське мистецтво як важлива складова музичної культури розглядається як в широкому аспекті виконавсько-відтворюючої практики, такі і у вузькому значенні музично-виконавської діяльності музиканта-виконавця і педагога. Так, М. Давидов зазначає, що всеосяжне культурологічне взаємопроникнення різновидів семантичної і мистецької сутності музичного виконавства – є надзвичайно актуальною проблемою для наукового осмислення нового напрямку досліджень, що визнано в українському музикознавстві як «Виконавське музикознавство». [3, с. 15].

Досліджуючи музичне виконавство як феномен культури та самостійний вид художньо-творчої діяльності Н. Жайворонок виокремлює такі чинники музичного виконавства як: сутнісні ознаки музики як виду мистецтва; особливості музично-виконавської діяльності, що відрізняють її від інших видів художньої діяльності, та особливості різних видів та форм відтворення музичних творів [4, с. 15 – 16].

На думку Т. Глушук, «музично-виконавське мистецтво – це складне системне явище, що функціонує у взаємодії музично-виконавської освіти, музично-творчої діяльності та музично-концертної практики як постійного процесу створення, презентації, оцінки музично-мистецького продукту у духовному житті суспільства, визначаючи певною мірою його соціокультурний простір» [1, с. 90].

Розглядаючи музичне виконавство як явище музичної культури, сутністю якого є процес творчої діяльності виконавця, музикознавиця О. Лисенко наголошує, що результатом музично-виконавської діяльності має стати не тільки розуміння та звукова актуалізація нотних текстів, а й формування художнього смислу музичного твору, який відображається у «тріаді категорій інтерпретація-розуміння-смислетворення» [10, с. 24].

З-поміж основних складових музичного виконавства дослідники особливо виокремлюють *музично-виконавську діяльність*, яку розглядають як вид творчої художньої діяльності музиканта-виконавця, що полягає в інтерпретації та відтворенні музичних творів у вокальній або інструментальній формі та слугує ключовою ланкою в процесі музичної комунікації між автором твору, виконавцем та слухачем/глядачем. Серед основних характеристик змісту музично-виконавської діяльності можна виділити такі її функції: *культурно-естетичну* (спрямована на розвиток обізнаності виконавця у різних стилях, жанрах, національних особливостях музично-виконавської культури тощо); *інтерпретаційну* (виконавець не просто відтворює нотний текст, а й втілює власне розуміння твору, його стиль, жанр, емоційно-образний зміст тощо); *технічно-виконавську* (передбачає володіння виконавською технікою: інструментальною, вокальною, диригентською, що включає розвиток моторики, координації, дихання, артикуляції тощо); *художньо-комунікативну* (йдеться про здатність виконавця передати слухачеві емоційний зміст твору, вплинути на його почуття, створити творчу атмосферу, комунікувати з аудиторією через музику); *аналітико-рефлексивну* (виявляє здатність музиканта аналізувати музичний твір: його форму, гармонію, стиль, історико-культурний контекст, що є вкрай необхідним для поглибленої інтерпретації).

У педагогічній сфері творча музично-виконавська діяльність, окрім згаданих вище функцій, має ще й потужне розвивальне та навчально-виховне значення: формує музичний смак, розвиває слух, пам'ять, креативність, сприяє

всебічному художньому розвитку особистості. З урахуванням специфіки творчого мистецько-освітнього середовища у працях вчених з педагогіки мистецтва (С. Горбенко, І. Глазунова, А. Козир, Г. Кондратенко, О. Плахотнюк, В. Лабунець, Г. Падалка, О. Олексюк, В. Федоришин, О. Щолокова та ін.) підкреслюється значущість саме художньо-творчого компонента професійної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Так, на переконання С. Горбенка, для успішного перебігу виконавської діяльності мають бути створені певні умови, які б не тільки сприяли розвитку пізнавального інтересу учнів, а й виявляли в них бажання проявити свої творчі здібності, сприяли прагненню до самореалізації тощо. Саме музично-виконавська діяльність потребує активної позиції, набуття певних навичок музично-виконавської діяльності, творчої ініціативи тощо [2, с. 107].

На думку О. Олексюк, під час музично-виконавської діяльності особливо яскраво проявляються музично-творчі здібності вчителя музичного мистецтва, зокрема, «здатність до переживання музичних образів, розуміння логіки музичної думки, здатність до побудови художньої моделі цілого тощо» [13, с. 189]. Як зазначає далі дослідниця, особливого значення ці здібності набувають у музично-виконавській діяльності вчителя музичного мистецтва, що виявляється «при застосуванні тих чи інших методів, в емоційній наповненості уроку, в пошуках нових прийомів виховання через активне залучення школярів до сприйняття та оцінки музичних явищ» [так само].

З цих позицій актуалізується значення *методичного аспекту* проблеми формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності в умовах інтегрованого навчання.

У своїх попередніх працях ми визначили поняття «*готовність студентів факультетів мистецтв до творчої музично-виконавської діяльності*» як інтегровану властивість особистості, що включає комплекс музичних знань, творчо-особистісних якостей та досвіду їх використання в практичній музично-

виконавській діяльності через інтеграцію мистецьких знань, що відображає поліфонічний художній образ світу музичного мистецтва [9]. При цьому вкрай важливим є положення про те, що формування означеного феномена має відбуватися в умовах інтегрованого навчання.

У різних довідкових джерелах *інтегроване навчання* тлумачиться як різновид навчання, який ґрунтується на комплексному підході, що об'єднує знання з різних навчальних дисциплін (предметів) для формування в учнів (студентів) цілісної картини світу та кращого розуміння взаємозв'язків між різними аспектами знань. Сутність інтегрованого навчання в системі мистецької освіти полягає в поєднанні знань, умінь і способів діяльності з різних видів мистецтв (музика, образотворче мистецтво, хореографія тощо) в єдиний навчальний процес з метою цілісного розвитку особистості, формування її художньо-естетичної культури, креативності та емоційної чутливості.

В авторській концепції Л. Масол *феномен інтегративної освіти* розглядається «як механізм особистісної самоорганізації хаосу знань», що «належить до інноваційного поля розуміння і тлумачення сенсу мистецько-культурологічної освіти. Мистецька освіта, що інтегрує різноманітні художні знання, уявлення, цінності, має допомогти учневі «організувати цей хаос у собі» [11, с. 242].

На думку О. Олексюк та М. Ткач, «інтеграція знань учнів здійснюється на таких рівнях, як: 1) духовно-світоглядний (через спільний тематизм); 2) естетико-мистецтвознавчий (через спільність або спорідненість мистецьких понять, універсальність естетичних категорій); 3) психолого-педагогічний (через технологію інтегрованих уроків різного типу)» [14, с. 65 – 66].

Саме інтегративний підхід у змісті мистецької освіти, на думку А. Козир та В. Федоришина, відкриває «нові можливості для концептуального та проєктивного засвоєння фахових знань», оскільки «інтегративне навчання побудоване на взаємодії двох ключових принципів: передбачення й активної

участі в навчанні самих студентів, що дозволяє виробити в майбутніх фахівців загальний підхід до поведінки не тільки в повсякденному житті, а й у непередбачуваних ситуаціях» [5, с. 43 – 44].

З-поміж основних характеристик інтегрованого навчання в мистецькій освіті більшість з дослідників виокремлюють такі: *цілісність* художнього сприйняття, оскільки саме інтегроване навчання сприяє формуванню у здобувачів освіти цілісного уявлення про мистецтво як універсальну мову емоцій, образів і смислів; *міжпредметні* (міждисциплінарні) зв'язки, які допомагають розширити контекст мистецького навчання, виявити спільні закономірності, теми, стилі, жанри, художні образи тощо; розвиток *креативності*, що виявляється в уміннях учнів (студентів) поєднувати різні види художньої, зокрема, музично-виконавської діяльності, виявляти творчу індивідуальність, розвивати уяву, імпровізаційні та виконавські здібності; *комплексність* у вирішенні освітніх завдань, оскільки інтегративний підхід в мистецькій освіті дозволяє ефективніше формувати не лише спеціальні (фахові), а й загальнопедагогічні та соціальні компетентності (комунікація, емоційний інтелект, співпраця, здатність працювати в команді тощо); педагогічна *гнучкість* та *мобільність*, які сприяють адаптації змісту, форм і методів мистецького навчання відповідно до інтересів, здібностей і потреб кожного учня (студента), створюючи інтерактивне, емоційно-творче середовище [6; 11; 13; 14].

Як ми вже зазначали, творчий характер музично-виконавської діяльності потребує фахівця широкої ерудованості з розвиненими музично-творчими здібностями, вміннями та навичками, які набуваються під час опанування студентами основних навчальних дисциплін з музично-теоретичного циклу («Історія музики», «Сольфеджіо», «Гармонія», «Аналіз музичних творів» та ін.) та циклу дисциплін спеціальної підготовки «Спеціальний музичний інструмент», «Вокал», «Концертмейстерський клас», «Камерний ансамбль», «Оркестровий клас», «Диригування» (хорове або оркестрове) та ін. Адже на уроках музичного

мистецтва вчитель виступає в різних іпостасях: як виконавець-інструменталіст, соліст-вокаліст, музичний теоретик, концертмейстер, хормейстер, диригент, керівник музичного колективу тощо [8].

З урахуванням різноспрямованості майбутньої музично-виконавської діяльності вчителя музичного мистецтва процес методичного забезпечення формування готовності студентів до цього виду діяльності є багатокомпонентним і потребує комплексного педагогічного підходу. Розглянемо на конкретних прикладах *основні напрями* реалізації процесу методичного забезпечення формування готовності студентів як майбутніх учителів музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності.

Перший напрям – це інтеграція музично-теоретичних і музично-виконавських дисциплін у змісті мистецького навчання студентів. Зокрема, на заняттях із сольфеджіо, гармонії, аналізу музичних творів студенти мають набувати здатності не лише співати по нотах, аналізувати гармонічну структуру музичного твору, його форму, стиль, жанр тощо, але й виконувати цей твір на інструменті або вокально. З цих позицій на заняттях пропонуються спеціальні інтеграційні методи. Наведемо деякі з них:

- *Метод теоретичного аналізу у поєднанні з виконавським показом.* До прикладу: після *теоретичного аналізу* (гармонічного, слухового, стильового тощо) п'єси Миколи Лисенка «Елегія» студент має *виконати* її на інструменті з урахуванням динаміки, стилю, жанру, гармонії та емоційного змісту.

- *Метод стильової ілюзії.* Сутність методу полягає в тому, що студентам пропонується знайомий твір: наприклад, відома українська народна пісня «Ой ходить сон» у класичній обробці. Для творчих змін пропонуються такі *варіанти*: змінити ритм та темп (наприклад, зробити швидкий джазовий варіант або повільну медитативну версію); проспівати цей твір у різних жанрах (перетворити народну пісню в рок-композицію, блюз тощо); створити альтернативну гармонізацію (замість мажору – мінор, використати сучасні гармонії тощо).

Результати: одночасне застосування знань із сольфеджіо, гармонії, аналізу музичної форми та вмінь фортепіанного (вокального) виконавства сприяє в формуванню в студентів гнучкого, адаптивного мислення в роботі з музичним матеріалом, у них розвивається здатність до творчого експериментування та імпровізації, набуваються навички стилістичної варіативності тощо.

Другий напрям – методичний супровід інтерпретаційного процесу. Загальновизнаним є положення про те, що музично-виконавський процес органічно поєднує в собі два аспекти: виконання та інтерпретацію. Як зазначає В. Москаленко, автор концепції музичної інтерпретації в українському музикознавстві, основне призначення музичної інтерпретації виявляється «в естетичному оновленні об'єкта інтерпретування, розкритті виражальних можливостей об'єкта інтерпретування, в його пристосуванні до нових життєвих потреб і навіть – у створенні нового музичного твору на основі вже існуючого художнього матеріалу» [8, с. 9].

З цих позицій під час підготовки до модульного контролю або до іспиту з фаху важливо забезпечити студентам різноманітній *методичний інструментарій*, оскільки в цій роботі задіяно дві сфери діяльності – теоретико-аналітична та виконавсько-практична. На наш погляд, найбільш дієвими можуть стати: методичні рекомендації щодо особливостей інтерпретації творів різних епох (бароко, романтизм, сучасність), специфіки розвитку інтерпретаційного мислення; методи герменевтичного (інтерпретація як духовно-пізнавальна діяльність) та естетичного (художньо-асоціативні зв'язки, аналогії з іншими вилами мистецтв) аналізу; методичний аналіз власного виконавства (вміння оцінити себе з позиції вчителя і виконавця); метод «Звуковий портрет» (індивідуальне емоційне осмислення музичного виконання) та ін.

Третій напрям – впровадження у зміст мистецького навчання студентів елементів проєктної діяльності. Нагадаємо, що проєктна діяльність вчителя музичного мистецтва – це одна з форм організації творчої, інтерактивної та

практико-орієнтованої роботи, яка синтезує різні види мистецтв й спрямована на створення власного творчого продукту. Погоджуємося з думкою О. Смірної, що саме проєктна діяльність дає змогу учневі (студентові) «виявити себе, випробувати свої сили, докласти свої знання, принести реальну користь, публічно показавши результат» [16, с. 84 – 85].

Мета – навчити студентів самостійно здобувати знання, інтегрувати музичне мистецтво з іншими видами мистецтв і різними дисциплінами, реалізовувати індивідуальні і групові творчі ідеї для виховання навичок самостійної організації музично-виховних заходів в системі шкільної та позашкільної освіти, набуття здатності створювати нові, оригінальні художні продукти у сфері музичного мистецтва.

З-поміж основних *форм* та *методів* реалізації зазначеного напрямку можна виділити: інтегровані мистецькі проєкти, інтегровані уроки/заняття (наприклад, «Музика і живопис художників-імпресіоністів»), презентації, створення відеокліпів, міні-концерти, кейс-методи, метод візуалізації, перформанси, створення музичного кліпу на тему пісні, створення подкасту «Музика мого краю», мистецькі колажі (поєднання тексту, зображення, музики) та ін.

Результати – цей вид діяльності сприяє формуванню в учнів (студентів) ключових компетентностей у галузі мистецтва, оскільки він поєднує мистецький досвід, міжпредметні зв'язки, критичне мислення, ініціативність, естетичне сприйняття та креативність.

Четвертий напрям – це актуалізація концертно-виконавської та педагогічної практики студентів факультетів мистецтв шляхом проведення відкритих (звітних) концертів, участі в професійних мистецьких конкурсах, майстер-класах тощо. На думку Г. Кондратенко та О. Плохотнюка, саме «концертно-виконавська практика сприяє творчій самореалізації майбутнього бакалавра музичного мистецтва, тому ... залучення студентів до музичних

проектів є активним засобом урізноманітнити музично-виконавську діяльність та сприяти формуванню творчої особистості студентів» [7, с. 118].

Наведемо приклад: студенти готують та проводять відкриті тематичні виступи із концертних номерів різних стилів та жанрів у школах, де вони, зазвичай, проходять педагогічну практику, інколи в інтерактивній формі – «Урок-концерт» або «Живий альманах» та ін. Комфортне мистецьке середовище та доброзичливість шкільної глядацької аудиторії створюють умови для творчої самореалізації студентів як майбутніх виконавців та педагогів-музикантів.

Результати – формується сценічна впевненість, артистизм, педагогічна компетентність, отримується зворотній зв'язок від глядачів та наставників.

П'ятий напрям – це самоаналіз та рефлексія майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі музично-виконавської діяльності як важливі компоненти його професійного розвитку, що забезпечують усвідомлення вчителем власних дій, оцінку результатів музично-виконавської діяльності та сприяють формуванню стратегії подальшого її вдосконалення.

Наведемо приклади:

1. Після проведеної репетиції шкільного хору перед концертним виступом вчитель музичного мистецтва проводить аналіз щодо правильності інтонування учнями під час співу, темпу, динаміки, емоційної виразності тощо. Рефлексія – вчитель міркує, чи вдалося йому створити атмосферу творчості, чи відчули учні задоволення від колективного співу тощо.

2. Прослуховування власного запису свого виступу перед публікою. Самоаналіз – виявлення технічних помилок, огріхів, достовірності інтерпретації тощо. Рефлексія – чи вдалося передати художній зміст твору, донести авторський задум аудиторії, чи був зворотний зв'язок та ін.

Пропонується такий *методичний інструментарій* для розвитку самоаналізу та рефлексії майбутнього вчителя музичного мистецтва: ведення щоденника музичної практики; проведення анкетування учнів після виступів; відеоаналіз

уроків чи концертів; метод «педагогічного дзеркала» (обмін враженнями з колегою); написання рефлексивного есе тощо.

Результати – самоаналіз і рефлексія дозволяють учителю музичного мистецтва підвищити якість музично-виконавської діяльності, краще розуміти своїх учнів, формувати критичне мислення та професійну відповідальність, удосконалювати педагогічні стратегії.

Узагальнення наведених напрямів реалізації процесу методичного забезпечення формування готовності студентів до творчої музично-виконавської діяльності наведено в таблиці 1.

Напрями реалізації процесу методичного забезпечення формування готовності студентів до творчої музично-виконавської діяльності

Таблиця 1

№	Напрямок реалізації	Приклади	Форми та методи роботи
1.	Інтеграція музично-теоретичних і музично-виконавських дисциплін	Виконання твору після його аналізу (сольфеджіо, гармонія, аналіз + інструмент, вокал)	Інтегроване заняття, практична робота; методи теоретичного аналізу, стильової ілюзії та ін.
2.	Методичний супровід інтерпретаційного процесу	Робота з методичними рекомендаціями, варіативність методів навчання	Індивідуальні заняття, консультації, колективна робота, практикум
3.	Мистецька проєктна діяльність	Створення «Музичної казки» для молодших школярів, подкасту «Музика мого краю»	Інтегровані мистецькі проєкти, інтегровані уроки/заняття, групова робота
4.	Концертно-виконавська та педагогічна практика	Проведення «Уроку-концерту» в школі тощо	Концертно-виконавська та педагогічна

			практика, публічний виступ
5.	Самоаналіз та рефлексія	Аналіз виступу хорового колективу, власного запису виконання	Аудіоаналіз, рефлексивне есе, ведення щоденника музичної практики

Джерело, підготовлене автором

Висновки. З урахуванням викладених вище теоретико-методичних положень можна стверджувати, що творчий характер музично-виконавської діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва потребує фахівця широкої ерудованості з розвиненими музично-творчими вміннями, які сформовані на глибокій інтеграції музично-теоретичних знань і практичних (вокальних, інструментальних, хорових) умінь та навичок. Таке інтеграційне поєднання створює потужний потенціал для підвищення якості мистецького навчання студентів для майбутньої музично-виконавської діяльності, оскільки саме інтегративний підхід акцентує на глибокому розумінні музичного мистецтва в контексті різних мистецьких дисциплін.

Наведені в статті напрями реалізації процесу методичного забезпечення формування готовності студентів як майбутніх учителів музичного мистецтва до творчої музично-виконавської діяльності засвідчують важливість організації змісту мистецького навчання з урахуванням інтегративного підходу, підбір відповідного інструментарію, видів діяльності, спрямованих на розвиток виконавської майстерності, креативності, педагогічної компетентності студентів, що в цілому має позитивно вплинути на формування досліджуваного феномена.

Список використаних джерел:

1. Глушук Т. В. Музично-виконавське мистецтво як об'єкт дослідження українського мистецтвознавства. *Культура і сучасність*, 2016. № 1. С. 87 – 91.
2. Горбенко С. С. Основи методики музичної освіти : особистісний дискурс. Навчально-методичний посібник. Київ : Вид-во УДУ імені М. П. Драгоманова, 2024. 206 с.
3. Давидов М. А. Виконавське музикознавство. Енциклопедичний довідник. Луцьк : ВАТ «Волинська друкарня», 2010. 400 с.
4. Жайворонок Н. Б. Музичне виконавство як феномен культури : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав.: 17.00.01. Київ, 2006. 19 с.
5. Катрич О. Т. Стильова ієрархія та стильова концентричність – два погляди на проблему дослідження музично-виконавського стилю. *Наук. вісн. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2001. Вип. 18, кн. 7 : Музичне мистецтво. С. 115-122.
6. Козир. А. В., Федоришин В. І. Інтегративні особливості змісту мистецької освіти. *Трансдисциплінарний вимір підготовки фахівців мистецького профілю* : колективна монографія. Ч. 1 / Т. Бондар та ін.; за заг. ред. А. Козир. Київ : Вид-во «Світ знань», 2023. С. 21 – 46.
7. Кондратенко, Г. Г., & Плохотнюк, О. С. (2021). МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО БАКАЛАВРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (197), 115-119. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-197-115-119>
8. Лі Хунмей. Музично-виконавська діяльність як важлива складова фахової підготовки студентів факультетів мистецтв: міждисциплінарний підхід. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*. Вип. 30. С. 117-124. <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series14.2023.30.15>

9. Лі Хунмей. Сутнісна характеристика готовності студентів факультетів мистецтв до творчої музично-виконавської діяльності: інтегративний аспект. The 17th International Scientific and Practical Conference «*Trends in the Development of Science in the Digital Transformation*» (April 29 – May 02, 2025). Milan, Italy. International Science Group, 2025. P. 180 – 182.

10. Lysenko, O. (2018). Музично-виконавська діяльність крізь призму категоріального визначення функціональних систем мислення, мовлення та інтонаційних засобів вираження. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво*, (1), 18–31. <https://doi.org/10.31866/2616-7581.1.2018.140569>

11. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта : теорія і практика : монографія. Київ : Промінь, 2006. 432 с.

12. Москаленко В. Г. (2012). Лекции по музыкальной интерпретации: учебное пособие. Киев. 272 с.

13. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 248 с.

14. Олексюк О. М., Ткач М. М. Музично-педагогічний процес у вищій школі. Київ : Знання України, 2009. 123 с.

15. Отич О. М. Розвиток творчої індивідуальності студентів професійно-педагогічних навчальних закладів засобами мистецтва : монографія / за наук. ред. І. А. Зязюна. Чернівці : Зелена Буковина, 2011. 248 с.

16. Смірнова О. О. Методичні основи проектної діяльності у закладі позашкільної мистецької освіти. *Освітньо-науковий простір* : науковий журнал. Вип. 1 (1 – 2021) / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; гол. ред. д-р пед. наук, проф. Матвієнко О. В. Київ : Вид-во «Ліра», 2021. С. 82 – 89. <https://doi.org/10.31392/ONP-npu-1.2021.10>

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ